

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**
Навчально-науковий центр «Інститут біології та медицини»
Кафедра екології та зоології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора
з науково-педагогічної роботи

Тетяна МАРИНЕНКО

2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
РЕЛІГІЄЗНАВСТВО

для студентів

галузь знань	<u>10</u>	<u>«Природничі науки»</u>
спеціальність	<u>101</u>	<u>«Екологія»</u>
освітній рівень	<u>бакалавр</u>	
освітня програма	<u>«ЕКОЛОГІЯ»</u>	
вид дисципліни	<u>вибіркова</u>	

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2022/2023
Семестр	VII
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладач: **Олександр ПАСТІЧНИК, к.філос.н., доц. кафедри релігієзнавства**

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» __ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» __ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2022

Розробник (и): Олександр Сергійович Пасічник, канд. філос. наук, доцент кафедри релігієзнавства
філософського факультету

ЗАТВЕРДЖЕНО

В.о. зав. кафедри екології та зоології

_____ (Анатолій ПОДОБАЙЛО)
(підпис)

Протокол від «16» травня 2022 р. за № 15

**Схвалено науково-методичною комісією
ННЦ «Інститут біології та медицини»
Київського національного університету імені Тараса Шевченка**

Протокол від « 23 » 06 20 22 року за № 5

Голова науково-методичної комісії _____ (Наталія СКРИПНИК)

« 23 » 06 20 22 року

1. Мета дисципліни – ознайомлення студентів з важливими питаннями релігієзнавства. Забезпечення стійкої системи знань про специфіку релігійних систем, що дозволить студентам розуміти впливи релігійних чинників на культурне, політичне, економічне життя в різних суспільствах та вільно орієнтуватися в релігійних процесах сучасного світу.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. До початку вивчення цього курсу студенти мають **відповідати** загальним вимогам до знань та вмінь, що висуваються при навчанні у вищих навчальних закладах.
2. **Вміти** збирати та інтерпретувати інформацію щодо феноменів та явищ культури.
3. **Володіти елементарними навичками** наукового дослідження та управління інформацією, критичного ставлення та прогнозування стосовно релігійних подій та явищ.

3.Анотація навчальної дисципліни:

Дисципліна «Релігієзнавство» належить до переліку дисциплін вибору студентів. Навчальна дисципліна знайомить студентів із релігієзнавством. Під час вивчення курсу вивчаються предмет, завдання, теоретичні основи, методології, основні напрямки та проблематика сучасних релігієзнавчих досліджень. З'ясовуються засади релігійної діяльності та досліджується соціокультурна динаміка релігійного життя. Розглядаються основні релігійні вчення, окреслюється типологія релігій. Пояснюється взаємовплив релігії та інших сфер людського життя. Окрема увага приділяється історії релігій в Україні.

4.Завдання (навчальні цілі):

Основними завданнями дисципліни є:

- сформувати уявлення про цілісну систему знань про релігію;
- сформувати уявлення про основну релігієзнавчу проблематику;
- сформувати уявлення про дослідницькі підходи та методології вивчення різноманіття релігійних вірувань та культів;
- сформувати уявлення про первісні форми релігійних вірувань;
- сформувати уявлення про релігії стародавнього світу;
- сформувати уявлення про східні релігії;
- сформувати уявлення про світові релігії.

Згідно вимог Стандарту вищої освіти України (перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, галузь знань 10 «Природничі науки», спеціальність 101 – «Екологія») дисципліна забезпечує набуття студентами таких *компетентностей*:

інтегральної:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері екології, охорони довкілля і збалансованого природокористування, що передбачає застосування основних теорій та методів наук про довкілля, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов;

загальних:

ЗК07. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо;

ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

Програмними результатами навчання є: ПР15. Уміти пояснювати соціальні, економічні та політичні наслідки впровадження екологічних проєктів; ПР17. Усвідомлювати відповідальність за ефективність та наслідки реалізації комплексних природоохоронних заходів; ПР25. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання 1. знання; 2. вміння; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність		Форми викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Предмет, методи, структуру, принципи сучасних підходів релігієзнавства; основні типологізації релігій	<i>Лекції, самостійна робота</i>	<i>Підсумкова контрольна робота</i>	25
1.2	Основні історичні форми релігії, зміст та історію основних релігійних текстів та релігійну ситуацію в Україні в історичній динаміці	<i>Лекції, семінарські заняття, самостійна робота</i>	<i>Підсумкова контрольна робота, усні відповіді, презентація самостійного дослідження</i>	25
2.1	Пояснювати умови формування релігійних вірувань, варіативність сучасних релігій, що впливає із специфіки взаємозв'язку релігійних, світоглядних, політичних, природно-кліматичних та матеріально-економічних чинників	<i>Семінарські заняття, самостійна робота</i>	<i>Підсумкова контрольна робота, усні відповіді, презентація самостійного дослідження</i>	20
2.2	Здійснювати дослідження релігійних вірувань та релігій, а також пошук, систематизацію та інтерпретацію додаткової інформації, необхідної для вивчення проблематики курсу	<i>Семінарські заняття, самостійна робота</i>	<i>Підсумкова контрольна робота, усні відповіді, презентація самостійного дослідження</i>	20
3.1	Демонструвати здатність до вільної комунікації мовою навчання, а також використовувати знання іноземних мов для аналізу інформаційних інтернет-ресурсів, читання новітньої релігієзнавчої літератури в підготовці до семінарських занять та написання самостійних робіт	<i>Семінарські заняття, самостійна робота</i>	<i>Усні відповіді та дискусії, презентація самостійного дослідження</i>	5
3.2	Презентувати результати проведених релігієзнавчих досліджень та здійсненої самостійної роботи у вигляді доповідей та їх презентацій	<i>Семінарські заняття</i>	<i>Усні відповіді та дискусії, презентація самостійного дослідження</i>	5

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання:

Програмні результати навчання	Результати навчання дисципліни					
	1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	3.2
ПР15. Уміти пояснювати соціальні, економічні та політичні наслідки впровадження екологічних проектів.					+	+
ПР17. Усвідомлювати відповідальність за ефективність та наслідки реалізації комплексних природоохоронних заходів.	+	+	+	+		
ПР25. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.	+	+	+	+		

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Підсумкова контрольна робота: РН 1.1–2.2 – 40 / 20 балів.
2. Презентація самостійного дослідження 1: РН 1.2–3.2 – 20 / 10 балів.
3. Презентація самостійного дослідження 2: РН 1.2–3.2 – 20 / 10 балів.
4. Усні відповіді, дискусії: РН 1.2–3.2 – 20 / 10 балів.

- підсумкове оцінювання: у формі заліку

Підсумкова оцінка з освітнього компонента, підсумковою формою контролю за яким встановлено залік, визначається як сума оцінок (балів) за всіма успішно оціненими результатами навчання. Оцінки нижче мінімального порогового рівня до підсумкової оцінки не додаються.

Обов'язковим для отримання позитивної підсумкової оцінки (60 балів і вище та «зараховано») є написання модульної контрольної роботи та презентація самостійних досліджень.

Перескладання семестрового контролю з метою покращення позитивної оцінки не допускається.

7.2. Організація оцінювання:

Письмова підсумкова контрольна робота проводиться після завершення лекцій. Презентації самостійних досліджень, усні відповіді та дискусії проводяться протягом семінарських занять.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план занять

№ п/п	Назва лекції	Кількість годин			
		Лекції	Семін. заняття	Конс.	С/Р
1.	Релігієзнавство як наука.	2			
2.	Зробити розгорнутий план-коспект питання «Структурний поділ релігієзнавства».				10
3.	Релігія як соціальний і духовний феномен.	2			
4.	Сакральне та профанне в архаїчній свідомості.		2		
5.	Законспектувати основні теорії походження релігії.				5
6.	Первісні форми релігійних вірувань.	2			
7.	Тотемічні уявлення давніх слов'ян.		2		
8.	Законспектувати відомості про сакральну тварину (на вибір).				10
9.	Релігії Сходу.	2			
10.	Синтоїзм: релігія Японії.		2		
11.	Законспектувати главу з роботи Т. Судзукі «Вступ до дзен буддизму» про вплив буддизму на японську культуру.				10
12.	Біблія.	2			
13.	Біблійні міфи: досвід реконструкції.		2		
14.	Законспектувати главу з Дж. Фрезер «Фольклор в Старому Завіті».				10
15.	Християнство.	2			
16.	Історія християнства: апостоли.		2		
17.	Законспектувати главу з роботи І. Свенцицької «Доля апостолів», присвячену одному з апостолів (на вибір).				5
18.	Іслам.	2			
19.	Неорелігії в сучасному світі.		2		
20.	Законспектувати основні відмінності між християнським та ісламським вченнями про людину за роботою А. Журавського «Людина в Корані і Новому Завіті».				10
Консультації				2	
Підсумкова контрольна робота			2		
ВСЬОГО		14	14	2	60

Загальний обсяг 90 год., в тому числі:

Лекцій – 14 год.

Семінарські заняття – 14 год.

Консультації – 2 год.

Самостійна робота – 60 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Академічне релігієзнавство. Підручник для студентів вищ. навч. закладів / За науковою редакцією А. Колодного. – К.: «Світ Знань», 2000. – 862 с.
2. Гурська Л.І. Релігієзнавство. Навчальний посібник. 2-ге видання, перероблене та доповнене. – К.: Видавництво «Центр учбової літератури», 2016. – 172 с.
3. Кислюк К.В., Кучер О.М. Релігієзнавство: Підручник для студентів вузів. 5-є видання, виправлене та доповнене. – К., 2005. – 636 с.
4. Лешан В.Ю. Основи релігієзнавства: Підручник. – Чернівці: Рута, 2005. – 304 с.
5. Релігієзнавство: Навчальний посібник. 2-ге вид. / За ред. Мозгового Л.І., Бучми О.В. – К.: Видавництво «Центр учбової літератури», 2008. – 264 с.

Додаткова:

1. Дюркгайм Е. Первісні форми релігійного життя: Тотемна система в Австралії. / Е. Дюркгайм ; [пер. з фр. Г. Філіпчука та Зої Борисюк]. – К.: Юніверс, 2002. – 424 с.